

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 223.884 van 13 juni 2013
in de zaak A. 204.512/XIV-34.159**

In zake : Denis LENOIR
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Mathieu Langerock
kantoor houdend te 8310 Sint-Kruis (Brugge)
Dampoortstraat 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Justitie
met kantoren te 1000 Brussel
Waterside-Willebroekkaai 33
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 17 april 2012, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van 5 maart 2012 waarbij aan de verzoeker als tuchtsanctie wordt opgelegd: afzondering in de aan hem toegewezen verblijfsruimte gedurende 5 dagen met ingang van 3 maart 2012.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 mei 2013.

Kamervoorzitter André Beirlaen heeft verslag uitgebracht.

Attaché Xaveer Laureyns, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De verzoeker zit op het moment van de tuchtfeiten in de strafinrichting van Hoogstraten.

Op 2 maart 2012 wordt er ten laste van de verzoeker twee rapporten aan de directeur opgesteld. Daarin wordt, onder meer, vermeld:

“(…)

Gedetineerde Lenoir kwam terug van uitgang. We merkten een drankgeur, waardoor we vrij zeker waren dat hij alcohol had gedronken. Hij zei na enkele keren vragen, dat hij 1 glas witte wijn had genuttigd.

(…)”;

en

“(…)

Gedetineerde Lenoir kwam terug van uitgang en had 1 vol en 1 half zakje paaseitjes bij. Omdat het verboden is om dingen van uitgang mee binnen te

brengen, hebben we de paaseitjes afgenomen.
(...)”.

Op dezelfde dag wordt aan de verzoeker meegedeeld dat tegen hem een tuchtprocedure wordt opgestart.

Volgens de verwerende partij heeft de gevangenisdirecteur de instructie gegeven om de verzoeker onder voorlopige maatregel te plaatsen. Evenwel werd de schriftelijke beslissing daartoe wegens een misverstand niet onmiddellijk genomen. Dit heeft ertoe geleid dat de verzoeker de zaterdagvoormiddag nog werd afgezonderd, maar toen bleek dat er geen formele beslissing werd genomen, werd aan de afzondering een einde gesteld. De zaterdagmiddag en zondag heeft de verzoeker kunnen werken.

Op 5 maart 2012 wordt de verzoeker in het bijzijn van zijn raadsman gehoord.

Op dezelfde dag kreeg de verzoeker als tuchtsanctie 5 dagen afzondering in de aan de gedetineerde toegewezen verblijfsruimte opgelegd. De tuchtmaatregel wordt opgelegd met ingang vanaf 3 maart 2012.

Dit is de bestreden beslissing en is als volgt gemotiveerd:

“(…)
Het binnenbrengen van snoepgoed van uitgang is ten strengste verboden alsook onder invloed terugkomen.
(...)”.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

4.1. De verzoeker roept de schending in van het verbod op terugwerkende kracht van bestuurshandelingen. De niet-retroactiviteit van administratieve rechtshandelingen is een algemeen rechtsbeginsel van behoorlijk bestuur, dat ertoe strekt de individuele belangen en de rechtszekerheid van de

rechtsonderhorigen veilig te stellen. De verzoeker moet vaststellen dat de bestreden beslissing dateert van 5 maart 2012, maar een tuchtrechtelijke sanctie oplegt voor de periode van 3 maart 2012 tot en met 7 maart 2012. De gevangenisdirectie legde de bestreden sanctie aldus deels met terugwerkende kracht op. De verzoeker gaat daar niet mee akkoord en meent dat de gevangenisdirectie van Hoogstraten enkel een tuchtrechtelijke sanctie kan opleggen, die uitwerking heeft voor de toekomst en niet voor het verleden. De verzoeker vraagt zich af welk nut een dergelijke terugwerkende kracht kan hebben.

Beoordeling

4.2. De verzoeker roept de schending in van het beginsel van de niet-retroactieve werking van administratieve rechtshandelingen.

Artikel 145, § 3, van de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van gedetineerden, zoals vervangen door artikel 13 van de wet van 2 maart 2010, bepaalt dat indien de in afwachting van de tuchtprocedure genomen bijzondere veiligheidsmaatregel wordt omgevormd in een vergelijkbare sanctie, de duur van de voorlopige maatregel in mindering wordt gebracht van deze tuchtsanctie. Dit is een voor de gedetineerde, die een bijzondere veiligheidsmaatregel dient te ondergaan, voordelige bepaling.

Aan de bestreden beslissing wordt terugwerkende kracht verleend. De tuchtmaatregel werd genomen op 5 maart 2012 met ingang vanaf 3 maart 2012.

Er bleek onduidelijkheid te bestaan omtrent de voorlopige maatregel opgelegd aan de verzoeker. Volgens de verwerende partij werd een mondelinge instructie gegeven om de verzoeker onder voorlopige maatregel te plaatsen, maar werd er geen schriftelijke, formele beslissing hieromtrent genomen. Dit heeft tot gevolg dat de afzondering reeds op 3 maart 2012 was afgelopen.

Daargelaten de vraag of de verzoeker zich kan beroepen op de onwettigheid van de voorlopige maatregel om de onwettigheid van de bestreden beslissing aan te tonen, moet worden vastgesteld dat hij geen belang heeft bij het aangevoerde middel. De verzoeker heeft geen nadeel ondervonden door de

terugwerkende kracht. Wel integendeel, hij ondervindt hiervan voordeel. In plaats van 5 dagen afzondering in de aan de gedetineerde toegewezen verblijfsruimte, onderging de verzoeker de facto een afzondering van slechts 3,5 dagen.

De verzoeker heeft dan ook geen belang bij het middel.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

5.1. De verzoeker roept de schending in van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. De bestreden beslissing motiveert de tuchtsanctie uiterst summier en stelt louter: "(...) Het binnenbrengen van snoepgoed van uitgang is ten strengste verboden alsook onder invloed terugkomen (...)". Dergelijke motivering is overduidelijk zeer gebrekkig. De gevangenisdirectie te Hoogstraten geeft niet aan waarom de tuchtsanctie afwijkt van het algemeen rechtsbeginsel van verbod van terugwerkende kracht van administratieve beslissingen. Verzoeker begrijpt dan ook niet waarom de gevangenisdirectie de tuchtsanctie deels met terugwerkende kracht heeft opgelegd en nog minder waarom de tuchtsanctie werd opgelegd vanaf 3 maart 2012. De gevangenisdirectie had in elk geval de retroactiviteit dienen te verduidelijken en daarbij de uitzonderlijke omstandigheden aangeven die een afwijking op het verbod van terugwerkende kracht aanvaardbaar zou kunnen maken.

Beoordeling

5.2. De verzoeker roept de schending in van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen.

Wat tuchtsancties betreft, moet voor de gesanctioneerde duidelijk zijn waarom een welbepaalde sanctie aan hem wordt opgelegd.

De bestreden tuchtmaatregel wordt als volgt gemotiveerd:

“(…)
Het binnenbrengen van snoepgoed van uitgang is ten strengste verboden alsook onder invloed terugkomen.
(…)”.

Uit de bestreden beslissing blijkt waarom de verzoeker de kwestieuze tuchtsanctie wordt opgelegd. Het opleggen van de sanctie wordt afdoende gemotiveerd.

De verzoeker meent dat de plicht tot formele motivering werd geschonden omdat er in de beslissing niets werd gezegd over de terugwerkende kracht.

Zoals uit de bespreking van het eerste middel bleek, is de verzoeker niet door de terugwerkende kracht benadeeld, wel in tegendeel. Door de terugwerkende kracht wordt de tuchtmaatregel van de verzoeker de facto herleid van 5 naar 3,5 dagen.

Er bestaat in dit geval bijgevolg geen noodzaak om in de motivering van de tuchtsanctie aan te geven waarom er terugwerkende kracht geldt.

Het tweede middel dient te worden verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 juni 2013,
door de Raad van State, XIVE kamer, samengesteld uit:

André Beirlaen,	kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Christophe Verhaert,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Christophe Verhaert

André Beirlaen